

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Librorum De Re Diplomatica Supplementum

Mabillon, Johannes

Luteciae-Parisiorum, 1704

Caput X.

urn:nbn:de:gbv:45:1-3159

CAP. IX. tione Domini DCCC XLII. tribuens ei totum annum DCC LXVIII. sub cuius finem, id est mense Septembri, patri mortuo successit.

VI. Vix ulla occurrit difficultas in diplomatibus Ludovici Pii, cuius anni imperii à v. kalendas Februarias anni DCCC XIV. ex quo patri mortuo successit, passim repetuntur. In quibusdam tamen litteris numerantur ab anno DCCC XLII. quo Carolus ejus parens in generali conventu Aquisgranensi coronam illi imposuit, & imperialis nominis sibi consortem fecit, ut Eginhardus in annalibus tradit. Hunc calculum secutus est Hilduinus sancti Dionysii abbas in litteris suis pro partitione bonorum sui monasterii, datis ^a XI. kal. Februarii, anno XXI. Hludowici serenissimi imperatoris, indictione X. quam partitionem Ludovicus ipse VII. kal. Septembris, iisdem anno & indictione postea confirmavit. nam in prioribus illis Hilduini litteris dies undecimus ante kalendas Februarii, indictione X. quæ ad annum DCCC XXXII. referenda est, annus imperii decimus-nonus à morte patris tantum à v. kal. Februarii incipiebat. adeoque Hilduinus in his litteris annos Ludovici imperii numeravit ab anno DCCC XLII. quo imperii consors à patre dictus est.

^a Diplom. p. 521.

^b Diplom. p. 206. & seqq.

^c Annal. Paderborn. p. 130. & seqq.

^d Annal. Bened. lib. 33. n. 30.

VII. Piget tam diu his chronologicis tricis immorari: sed tamen unum aut alterum locum insuper hic discutere juvat. Unus est de initio regni Ludovici Germaniæ regis, Ludovici Pii filii, quod argumentum, etsi in libro II. de re Diplomatica ^b de eo egimus, hoc in loco paucis retractandum est. Tres ipsius Ludovici epochas invenio: unam ab anno DCCC XXVI. quando adiit regnum Bajoariæ: alteram ab anno DCCC XXXIII. aut insequente, cum Ludovicus augustus proditus, desertusque à suis in filiorum potestatem redactus est: tertiam à morte patris, hoc est ab anno DCCC XL. Quartam addit Nicolaus Schatenus ^c Soc. Jesu ab anno DCCC XXXVIII. ejusque calculi exempla quædam profert. qua de re fusius in tomo II. Annalium nostrorum ^d actum est. Secundam epocham adstruit Ansharius, præmittitque libello, quem de miraculis sancti Willehadi Bremensis episcopi scripsit sub hoc exordio: *Anno itaque incarnationis Domini DCCC LX. regni vero domini nostri Hludowici XXVIII. indictione VIII. in ecclesia Bremensi cæperunt divinitus agi miracula.* nam ab anno Christi DCCC LX. facta subductione annorum XXVII. (uno anno currentis anni DCCC LX. relicto) restant anni DCCC XXXIII. quæ secunda epocha est regni Ludoviciani. Hunc calculum diserte confirmat ipsius Ludovici præceptum pro Alaha-inferiori, à Cointio perperam ad annum DCCC XLV. relatum, quo donationem quamdam prædicto monasterio factam confirmat sub his chronicis notis: *Data X. kal. Martii, anno Christo propitio XXVIII. regni domini Ludowici serenissimi regis in orientali Francia, indictione VIII.* qui ipsissimus est Ansharii calculus. Restant quædam aliæ de ejusmodi chronicis difficultates, in capite sequenti illustranda.

CAPUT X.

I. Ludovici regis Carolidum ultimi coronatio vivente patre. II. Ejus obitus ac successor. III. Hugonis Capeti coronatio, ejusque filii Rotberti. IV. Obitus ejus annus. V. Quale ejus genus.

I. **D**E subsequentiis Francorum regibus usque ad Ludovicum ultimum Merovingadum regem, nihil in præsens observandum occurrit præter ea, quæ in libro II. de re Diplomatica protulimus. De Ludovico Lotharii filio id observatum dignum, quod vivente patre coronatus sit. Id jam dudum observaverant viri docti: at primus annum notavit Baluzius ^e, scilicet annum Christi DCCC LXXIX. septennio ante obitum patris, quod quidem duobus probavit testimoniis, petitis ex duobus præceptis Lotharii regis, in quibus annus incarnationis DCCC LXXXI. cum ipsius Lotharii anno XXVII. & tertio Ludovici regis adolescentis componitur. His argumentis alia duo ad id confirmandum profero, quorum alterum non tantum annum, sed etiam ipsum ejus coronationis diem probat. Primum præceptum est ipsius Ludo-

^e Marca Hisp. col. 404.

vici, Amalberto abbati confirmantis immunitatem & regiam tutelam Floriacensis monasterii, visis præceptionibus avi sui Ludovici piissimi, ut ipse vocat, augusti, & progenitoris sui HLotharii, qui id privilegii jam concesserant. *Actum Compendio palatio, anno dominice incarnationis DCCCC LXXVIII. primo ordinationis ipsius gloriosissimi regis.* Alterum ab eodem Ludovico rege præceptum pro Aurelianensi ecclesia obtinuit Arnulfus ejusdem urbis episcopus, datum anno incarnationis dominice DCCCC LXXVIII. secundo die ordinationis ejusdem, indictione VII. v. idus Junii. *Actum Compendiensi palatio.* Ex quo intelligitur, Ludovicum VI. idus Junias ejusdem anni, & quidem Compendii, coronatum fuisse. Utrumque præceptum Arnulfus ad vicem Adalberonis archiepiscopi & archicancellarii relegit & subscripsit. Ex his etiam diplomatibus facile conficitur, eundem Ludovicum, non solum Aquitaniæ, ut quidam volunt, sed totius Franciæ regem tunc constitutum fuisse: non modo quia se regem Francorum absolute dicit; sed quia Aurelianorum civitas, quam hæc diplomata spectant, ad regnum Aquitaniæ non pertinebat. Hinc est quod in aliis quibusdam litteris, quas conjunctim ambo reges edidit, reges Francorum una se dicunt, ut in diplomate^a pro novo sancti Maglorii monasterio Parisiensi, quo diplomate *Lotharius & Ludovicus, divina ordinante providentia*, ut ipsi præferunt, *reges augusti*, donationes ab Hugone duce eodem loco factas confirmant. Quod vero Ludovicus præmissa duo præcepta solus ediderit, id honoris causa novo regi tributum à Lothario est, ut filii coronatio hac prærogativa insigniretur.

^a D. Bois Hist. Paris. p. 646. & seq.

II. Post mortem Lotharii patris, quæ septimo à Ludovici coronatione anno, Christi DCCCC LXXXVI. & quidem VI. nonas Martias accidit, Francorum principatum solum obtinuit Ludovicus, sed ad breve tempus. Obiit quippe anno sequente DCCCC LXXXVII. nimirum XII. kal. Junii, ut in libello precum Hemmæ reginæ ipsius matris legitur, nullis liberis ex conjugis relicta, quam Figiacensis chronographus^b *Blanchinam* vocat, *Blanchiam* Glaber, alii *Constantiam*, filiam comitis Arlatensis. Ludovico succedere debebat Carolus ejus patruus: at, dum ipse rem *ad consilium* differt^c, ab Hugone duce Lauduni comprehensus, tradente ipsum Ascelino seu Adalberone episcopo, cui graves hac de re litteras^d scribit Gerbertus; & apud Aurelianos in carcerem retrusus est cum sua ipsius uxore, Heriberti Trecentis comitis filia, ex qua duos filios, Ludovicum & Carolum, in custodia natos, suscepisse dicitur.

^b Baluz. to. 2. Misc. p. 301.

^c Sigeb. in chron.

^d Gerbert. ep. 10. 2. classis.

III. Hugo Noviomi primum rex salutatus, dein eodem anno ab Adalberone archiepiscopo Remis inunctus V. nonas Julii; postmodum kalendis Januariis anni insequentis Rotbertum filium Aurelianis à Seguino Senonum archipræsule inaugurandum curavit. Id nonnulli, habita veteris calculi ratione, ad annum præcedentem, scilicet DCCCC LXXXVII. referunt. quod quidem secundum novum calculum stare posset, si Rotbertus ordinatus sit III. kal. Januarii, ut in brevi chronico Dionysiano legitur.

IV. De anno, quo decessit rex Hugo, magna est inter auctores, cum recentiores, tum veteres, sententiarum discrepantia. Sigebertus & duo chronica apud Labbeum^e, Leodiense nimirum & Massiliense, necnon Kemperlegiense apud Baluzium^f, ad hæc fragmentum quoddam historiæ Francorum à Chesnio^g editum, Hugonis obitum anno DCCCC XCVI. consignant, plerique alii auctores anno insequente. Hugo Floriacensis & Odorannus anno DCCCC XCVIII. quibus subscribit Hadrianus Valesius in notis ad carmen Adalberonis. De die omnes consentiunt, eum IX. kal. Novembris obiisse. Ego vero nullus dubito, supremum ejus annum esse DCCCC XCVI. quod multis illius temporis instrumentis & monumentis demonstravi in præfatione prima ad tomum octavum Actorum nostrorum, quæ paucis hoc loco, tamquam meis utens, repetere non ab re existimo. In primis occurrit Archembaldi Turonum archiepiscopi instrumentum, quo sancti Juliani cœnobio quædam altaria confirmat anno DCCCC XCVI. *Rotberti regis primo*, à morte scilicet Hugonis patris. Alterum est Hugonis Autifiodorensis pro monasterio Paredo, quod Lambertus comes, ipsius parens, in Eduensi pago extruxerat, datum mense Maio, indictione XII. anno incarnationis Domini DCCCC XCIX. *Rotberto rege, anno IV. regni ejus.* quod instrumentum Perardus^h ex

^e Bibl. nov. to. 2. p. 337. & 339.

^f Miscell. to. 1. p. 521.

^g Chesn. to. 2. p. 232.

^h Perard. p. 167. & seq.

CAP. X.

authentico vulgavit. Accedit ipsius Rotberti diploma, quo Miciacensi monasterio regiam tuitionem impertit, datum mense Aprili in conventu regio, indictione XIII. sexto anno postquam monarchiam regni Rotbertus rex Dei gratia sortitus est. Actum Aurelianis civitate, die Pascha secundo, id est anno millesimo primo, qui sextus monarchiæ Rotberti non esset, nisi Hugoni patri anno DCCCC XCVI. successisset. Idem dicendum de quadam donatione, monasterio sancti Michaelis ad Mosam facta in villa comitatus Barrensis, vocabulo *Vulercel*, sub his chronicis notis: Actum anno ab incarnatione M II. indictione XV. regnante Rotberto rege, anno regni ejus VIII. His omnibus adde chartam^a de instauratione vitæ canonicæ in ecclesia Barcinonensi, datam V II. idus Martii in era XLVII. post millesimam, Domini vero nono post millesimum, regnante Rotberto rege Francorum XIII. anno. qui Christi annus Rotberti regis tertius-decimus esse non potest, nisi Hugoni patri anno DCCCC XCVI. successerit.

^a Marca. Hisp. p. 276.

^b Baluz. miscell. 10. 2. p. 306.

Tot testimoniis colophonem addit Aimoinus Floriacensis monachus, auctor æqualis, in libro II. de miraculis sancti Benedicti, capite IX. ubi Ligeris eluvionem contigisse testatur anno incarnationis millesimo tertio, regni autem Rotberti regis, quo cum patre regnare cepit, sexto-decimo, monarchiæ vero septimo. Hæc autem inundatio contigit tempore hiemis solito longioris ex chronico^b Floriacensi; ac proinde sub initium anni millesimi tertii. nam si sub finem anni præcedentis accidisset hæc exundatio, hiems illa tum longior dici non potuisset, quippe vix à mense Novembri incepta. Ne quis vero dicat, Aimoinum pro veteri calculo initium anni sequentis millesimi quarti ad præcedentem retulisse; occurrit idem chronicum, in quo Gerbertus seu Silvester II. papa eodem anno mortuus dicitur, quem anno M III. obiisse constat; & anno sequenti Abbo martyrio affectus fuisse, & quidem mense Novembri: cujus Abbonis martyrium Aimoinus ipse, aliique omnes anno M IV. collocant. Hæc operosius à me disserta forte nonnemo censebit. Verum in tanta opinionum diversitate res non leviter tractanda visa est, ut in posterum hæc controversia finiatur. Jam quidem hanc epocham in libro II. de re Diplomatica statueram: sed quia idoneis argumentis fulta non erat, eam hoc loco retractare, & confirmare visum est operæ pretium.

^c Aimoin. lib. 1. de mirac. S. Bened. c. 1.

^d Ibid.

^e Heric. lib. 2. de mirac. S. Germani. c. 5.

^f Ibid. c. 5.

V. Jam ab annis septingentis feliciter & gloriose regnant Hugonis posterii, tertiæ stirpis Franciæ reges, qua nulla vel antiquior in tota Europa, vel illustrior, omnes in LUDOVICO MAGNO redivivi. Horum caput est Rotbertus, cognomento Fortis, inclytus ille dux Francorum adversus Nortmannos, atque alter Maccabæus, Saxonici generis vir, teste Aimoino^c: cujus auctoritate abutuntur, qui Hugonem, clarissimum illum abbatem, Rotberti Fortis filium dixere, decepti vitiosa lectione editionis Johannis à Bosco, in qua^d effera natio Danorum Neustrasiis majorem superioribus cladem illatura fuisse dicitur, ni Hugo, ut fertur, Rotberti filius, per Gallias Abbatis honore præditus, eorum compefcuisset temerarios ausus. ubi hæc verba, ut fertur, Rotberti filius, quæ defunt in optimæ notæ codice Patriciacensi, glossema haud dubie est, è margine in textum à recentioribus inductum: qui error etiam in vulgatum sancti Benigni chronicon irrepsit. Vero propius accedere videntur, qui Rotberti fratrem dixerint Hugonem abbatem, quem Conradi senioris, Judith imperatricis fratris, & Adelaïdis filium esse constat ex Herico^e monacho, illorum temporum æquali. Certe quam illustri loco progenitus fuerit Hugo abbas, patet ex Johannis papæ VIII. ad eum epistola, inscripta, *Hugoni strenuo, nobili, regali prosapia edito*. quod recte convenit Herici de Conrado seniore testimonio, qui princeps famosissimus, collega regum, & inter primates aulicos apprime inclytus prædicatur: ubi non minora Adelaïdi ejus uxori elogia tribuuntur. Horum filios acerbo præventos occasu sors invida sustulisse ab eodem auctore^f dicitur. quod non male convenit Rotberto Forti, quem immatura nece, in florenti adhuc ætate occubuisse facile probari potest. Eo extincto, cum filii ejus, Odo & Rotbertus, adhuc parvuli essent, paternus ducatus non est illis commissus, sed Hugoni abbati, qui in locum Rotberti substitutus fuit, ut in annalibus Mettensibus legitur, & in chronico Reginonis. Unde conjicere licet, hanc ei provinciam, utpote magis propinquo, & ut veri simillimum est, Rotberti fratri, commissam fuisse. Eidem etiam data fuit sancti Martini abbatia Turonensis, quæ Rotberto antea concessa fuerat ab ipso